

Sygn. akt IV Ca 140/19

POSTANOWIENIE

Dnia 17 kwietnia 2019 r.

Sąd Okręgowy w Płocku IV Wydział Cywilny Odwoławczy

w składzie następującym :

Przewodnicząca: SSO Joanna Świerczakowska

Sędziowie: SO Renata Wanecka (spr.)

SO Małgorzata Michalska

Protokolant: st. sekr. sądowy Katarzyna Gątarek

po rozpoznaniu w dniu 17 kwietnia 2019r. na rozprawie w P.

sprawy z wniosku J. J. (1)

z udziałem J. J. (2), K. J. i Gminy Miejskiej C.

o stwierdzenie nabycia spadku

na skutek apelacji wnioskodawcy

od postanowienia Sądu Rejonowego w Ciechanowie z 6 listopada 2018 r.

sygn. akt I Ns 417/17

postanawia:

oddalić apelację.

.

Sygn. akt IV Ca 140/19

UZASADNIENIE

J. J. (1) wystąpił do Sądu Rejonowego w Ciechanowie o stwierdzenie, że na podstawie ustawy nabył on spadek po swoim ojczymie W. K., zmarłym 4 listopada 2004 roku w M., ostatnio stale zamieszkałym w C..

Uczestnicy J. J. (1) i K. J. (bracia wnioskodawcy) przyłączyli się do wniosku.

Ponadto Sąd wezwał pozostałych zainteresowanych do udziału w sprawie poprzez zamieszczenie w Urzędzie Miasta C. i w Dzienniku Rzeczpospolita ogłoszeń. Ponieważ nikt nie zgłosił się na wezwanie Sądu, postanowieniem z 11 września 2018r. Sąd wezwał do udziału w sprawie Gminę Miejską C., która wniosła o stwierdzenie nabycia spadku na podstawie ustawy.

Postanowieniem z 6 listopada 2018 roku Sąd Rejonowy w Ciechanowie stwierdził, że spadek po W. K., synu I. i M. z domu G., zmarłym 4 listopada 2004 roku w M., ostatnio stale zamieszkałym w C. na podstawie ustawy z dobrodziejstwem inwentarza nabyła Gmina Miejska C. w całości oraz pozostawił wnioskodawcę i uczestników postępowania przy kosztach związanych z ich udziałem w sprawie.

Sąd Rejonowy ustalił:

Wnioskodawca jest współwłaścicielem działki, która wchodzi w skład spadku po W. K., zatem ma on interes prawny w sprawie o stwierdzenie nabycia spadku.

J. J. (1) jest osobą obcą dla spadkodawcy. W. K. zmarł jako wdowiec, nie miał dzieci.

Przed Sądem Rejonowym w Ciechanowie toczyło się już postępowanie spadkowe po W. K. z wniosku J. J. (1) (sygn. akt I Ns 625/25), które zostało umorzone. Jednakże w jego toku Sąd nie ustalił innych spadkobierców ustawowych spadkodawcy.

Z uwagi na fakt, iż nie zostali wskazani spadkobiercy ustawowi W. K., Sąd zwrócił się do Dziennika Rzeczpospolita celem zamieszczenia ogłoszenia wzywającego spadkobierców zmarłego W. K., aby w terminie 3 miesięcy od daty ukazania się ogłoszenia zwrócili się do Sądu Rejonowego w Ciechanowie i udowodnili swoje prawa do spadku pod rygorem pominięcia ich w postanowieniu o stwierdzeniu nabycia spadku. Powyższe ogłoszenie zostało zamieszczone dodatkowo na stronie internetowej Sądu oraz wywieszane na tablicy ogłoszeń. Nikt jednak się nie zgłosił, zatem Sąd postanowił wezwać do udziału w sprawie Gminę Miejską C. jako spadkobiercę ustawowego z uwagi na fakt, iż ostatnim miejscem stałego pobytu zmarłego była miejscowość C..

Powyższy stan faktyczny został ustalony na podstawie dokumentów znajdujących się w aktach sprawy o sygnaturach I Ns 417/17 i I Ns 625/15, dokumentów dołączonych do akt sprawy: aktów stanu cywilnego, postanowień Sądu, ogłoszenia sądowego i ogłoszenia w gazecie, wypisu z rejestru gruntów, a także zapewnienia wnioskodawcy.

Dokonując oceny prawnej, Sąd I instancji wskazał, iż wniosek J. J. (1) o stwierdzenie nabycia spadku po W. K. jest uzasadniony, gdyż uprawnionym do złożenia takiego wniosku jest każdy, kto jest zainteresowany wywołaniem skutków prawnych związanych z prawomocnym stwierdzeniem nabycia spadku. Powołując się na art. 1025 § 2 kc i 1027 kc oraz postanowienie Sądu Najwyższego z 28 stycznia 2009 roku (sygn. akt IV CSK 361/08), a także zważając na okoliczność, iż J. J. (1) jest współwłaścicielem działki, która wchodzi w skład spadku po W. K. Sąd wskazał na konieczność uregulowania stanu prawnego nieruchomości.

Z uwagi na okoliczność, iż J. J. (1) w toku postępowania o stwierdzenie nabycia spadku, złożył także wniosek o dział spadku, Sąd Rejonowy wskazał na dyspozycję art. 680 kpc, zgodnie z którą, we wniosku o dział spadku należy powołać postanowienie o stwierdzenie nabycia spadku. Wobec tego, Sąd jako pierwszą rozpoznał sprawę o stwierdzenie nabycia spadku i uznał, iż rozpoznanie wniosku o dział spadku będzie możliwe po uprawomocnieniu się postanowienia z 6 listopada 2018 roku.

Sąd Rejonowy podniósł, że zgodnie z art. 926 § 1 i § 2 kc powołanie do spadku wynika z ustawy albo z testamentu, natomiast dziedziczenie ustawowe następuje wówczas, gdy spadkodawca nie powołał spadkobiercy. Sąd Rejonowy stwierdził, iż w danej sprawie zachodzi dziedziczenie ustawowe, bowiem wnioskodawca wskazał, iż testament nie został sporządzony, co potwierdzili także uczestnicy postępowania.

Sąd I instancji wskazał również na art. 931 § 1 kc oraz 933 § 2 kc, które nie mogły mieć zastosowania, ponieważ spadkodawca w chwili śmierci był wdowcem.

Sąd Rejonowy jako podstawę prawną orzeczenia wskazał art. 935 kc, który mówi, iż w braku małżonka spadkodawcy, jego krewnych i dzieci małżonka spadkodawcy, powołanych do dziedziczenia z ustawy, spadek przypada gminie ostatniego miejsca zamieszkania spadkodawcy jako spadkobiercy ustawowemu. Z uwagi na fakt, że ostatnim miejscem stałego pobytu spadkodawcy był C., Sąd stwierdził, że spadek po W. K. na podstawie ustawy z dobrodziejstwem inwentarza nabyła w całości Gmina Miejska C..

O kosztach Sąd orzekł na podstawie art. 520 § 1 kpc.

Apelację od postanowienia złożył wnioskodawca, zaskarżając je w całości i zarzucił błędne ustalenie, że spadkobiercą po W. K. jest Gmina Miejska C.. Z treści apelacji wynika, że domaga się on zmiany zaskarżonego postanowienia poprzez stwierdzenie, iż to on nabywa spadek po zmarłym W. K., jako jego pasierb.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja nie jest zasadna.

Sąd I instancji był zobligowany, na podstawie art. 670 § 1 kpc do zbadania, kto jest spadkobiercą po W. K., w tym czy dziedziczenie następuje na podstawie ustawy, czy testamentu.

Sąd Okręgowy w zasadzie podziela ustalenia faktyczne Sądu I instancji, aczkolwiek wymagają one uporządkowania, mianowicie:

W. K. zmarł 4 listopada 2004r. w M., ostatnio stale mieszkał w C.. Był żonaty z A. K. (poprzednio J.) – matką wnioskodawcy i uczestników, tj. J. J. (1) oraz K. J. i J. J. (2), która zmarła 24 marca 1998r. Nie ustalono, czy spadkodawca miał własne dzieci. Jego rodzice nie żyją. Nie ustalono również, czy miał rodzeństwo. W. K. nie sporządził testamentu. (bezsporne; zapewnienie spadkowe k: 33, odpis aktu zgonu k: 9, odpis aktu urodzenia k: 10, odpis aktu małżeństwa z A. K. z adnotacją o dacie jej śmierci k: 11)

Sąd Rejonowy prawidłowo stwierdził, że skoro spadkodawca nie sporządził testamentu, zastosowanie mają przepisy o dziedziczeniu ustawowym, obowiązujące w dacie otwarcia spadku, tj. 4 listopada 2004r., które nie przewidywały w takim wypadku dojścia do dziedziczenia przez dzieci małżonka (pasierbów). Obowiązujący wówczas stan prawny przewidywał, że w braku małżonka spadkodawcy i krewnych powołanych do dziedziczenia z ustawy, spadek przypada gminie ostatniego miejsca zamieszkania spadkodawcy jako spadkobiercy ustawowemu. (art. 935 § 3 kc).

Dopiero nowela z 2 kwietnia 2009 r. rozszerzyła krąg spadkobierców ustawowych o pasierbów spadkodawcy, których żadne z rodziców nie dożyło otwarcia spadku. W odniesieniu do spadków otwartych po 27 czerwca 2009r. dochodzą oni do spadku w braku małżonka i krewnych spadkodawcy powołanych do dziedziczenia z ustawy (art. 931–934 kc), wyprzedzając zarazem Skarb Państwa i gminę (art. 935 kc). Przywołane reguły nie znajdują jednak zastosowania do stwierdzenia nabycia spadku po W. K., który zmarł 4 listopada 2004r., czyli przed 27 czerwca 2009 r.

Wnioskodawca J. J. (1) wyraża głęboki żal i rozgoryczenie takim orzeczeniem, jednakże Sąd Okręgowy nie ma podstaw, aby rozstrzygnięcie to zmienić na jego korzyść, ponieważ postanowienie o stwierdzeniu nabycia spadku ma charakter deklaratoryjny. Sąd jedynie stwierdza, kto i na jakiej podstawie dziedziczy po spadkodawcy w świetle przepisów obowiązujących w dacie jego śmierci. O tym, że przy ustalaniu porządku dziedziczenia ustawowego po danym spadkodawcy rozstrzyga stan prawny z chwili otwarcia spadku przesądza art. 11 ustawy z 23 kwietnia 1964 r. Przepisy wprowadzające Kodeks cywilny (Dz.U.1964.16.94 ze zm.).

Z tych wszystkich względów, Sąd Okręgowy oddalił apelację na podstawie art. 385 kpc.

R. W. J. M. M.